

A close-up photograph of a white ceramic coffee cup with a yellow handle, filled with a latte topped with a heart-shaped latte art. The cup sits on a matching yellow saucer. The background is a dark wooden surface, and another similar cup is visible in the upper part of the frame, slightly out of focus.

*Tässä meillä on
kaikki nyt*

ANNAMARI MARTTINEN

TAMMI

Annamari Marttinen

*Tässä meillä
on kaikki nyt*

TAMMI

HELSINKI

Kiitokset taloudellisesta tuesta:
Suomen Kulttuurirahaston Etelä-Karjalan rahasto
Taiteen keskustoimikunta
Suomen Kirjailijaliitto

Kaikki tarinan henkilöt ja tapahtumat ovat kirjailijan mielikuvituksen tuotetta,
esim. Helsingin Jehovan todistajien valtakunnansali sellaisena,
kuin se kirjassa kuvataan, sekä hotelli, jossa kaste tapahtuu.

© ANNAMARI MARTTINEN JA TAMMI 2019
TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ
ISBN 978-952-04-0751-3
PAINETTU EU:SSA

I

HÄN KÄVELI luokkaan viimeisenä, juuri ennen kuin pöytänsä takana istunut opettaja oli vilkaissut seinäkelloon, noussut paikaltaan ja sulkenut oven. Kello oli kuusi ja minä aloin tuntea pakokauhua. Mitä tein täällä. Katselin vaivihkaa ympärilläni, meitä oli nopeasti laskettuna yhdeksäntoista opiskelijaa. Kahdeksan miestä ja yksitoista naista. Kaikki muut istuivat kahden hengen pöydissä, vain minä istuin yksin ja minulla oli ontto olo kuin alakoulussa. Miksei kukaan ollut istunut viereeni, vaikka olin saapunut ensimmäisten joukossa?

Jotta hän olisi voinut.

Sydämeni alkoi takoa kun hän harppoi sisään, en tajunnut miksi se takoi sillä tavalla, jätti lyönnin väliin kun hän seisahtui hetkeksi ja antoi katseensa kulkea pitkin pöytien ja tuolien rivistöjä. Oliko jossakin takanani vielä paikkoja vapaana? Olisi hirveää jos hän menisi luokan takaosaan istumaan vaikka vieressäni oli tyhjä paikka. Siirsin vaivihkaa kynääni lähemmäs itseäni vaikka se ei ollut millään muotoa pöydän keskiviivan toisella puolella.

Hän oli hengästynyt, hänen kasvonsa punoittivat ja hän näytti hitusen eksyneeltä vaikka kantoi itsensä hyvin itsevarmasti.

Hän huomasi vieressäni olevan paikan, hänen silmänsä välähtivät ja minuun katsomatta hän sujahti nopeasti istumaan, riisui vaaleanruskean popliinitalkin jollaista en ollut

pitkään aikaan nähnyt kenelläkään miehellä, nosti salkun syliinsä ja veti sieltä esiin ruutulehtiön ja lyijytäytelyn.

Hän näytti erilaiselta. En osannut tarkasti määritellä millä tavalla, mutta paljon vaikuttivat popliinitakki ja salkku, hienostuneet mutta komeat piirteet, vaalea sivujakaukselle kamattu, siististi leikattu tukka.

– Dras-, hän aloitti, hymähti sitten itsekseen ja pyöräytti silmiään, ojensi minulle kätensä ja sanoi: – Iltaa.

– Iltaa. Tartuin käteen, katsahdin nopeasti hänen silmiinsä, laskin sitten katseeni papereihini ja hymähdin. – Puhutko suomea?

Juurihan hän oli sanonut iltaa. Vähän, hän nosti käden eteensä ja teki peukalolla ja etusormella eleen jostakin hyvin vähäisestä, suorastaan hippusista. – Tshyt tshyt. Anteeksi, et puhu venäjää?

– En, pyöritin päätäni. Olet venäläinen?

– Da, kyllä. Valentin.

– Valentin, toistin.

– Entä sinä?

– Amanda. Ja olen suomalainen, naurahdin. – Kaunis nimi, sanoimme yhteen ääneen ja aloimme nauraa.

Kaikki alkoi siitä. Niin yksinkertaista se oli.

Äkkiä minulle oli yhdentekevää mille kurssille olin tullut, mikä oli kieli, mikä taso, ja miksi. Nojauduin pöytäamme, otin kynän käteeni ja katsoin opettajaa. Hän seisoivatulkotaulun edessä ja antoi katseensa kiertää luokassa.

– God kväll, hän lausui laulavalla äänellä. – Jag heter Maire Tynkkynen.

– God kväll, lausuimme kuorossa.

Valentin kaivoi salkustaan oppikirjan ja asetti sen pöydälle.

– Varför svenska? kuiskasin.

– Jag vet inte.

Minulla oli heti tunnin jälkeen sovittu tapaaminen Juhan kanssa. Ensimmäistä kertaa koskaan en halunnut mennä. Oli kuin päässäni olisi ollut pieni reikä, josta joku oli kaatanut sisään jotakin ainetta joka muutti kaiken. Otin vaiivihkaa kännykän esiin ja naputtelin pöydän alla messengerviestin.

Anteeksi. Et voikaan tulla tänään.

Suljin kännykän enkä jäänyt katsomaan oliko Juhana nähnyt viestin.

Valentin vilkaisi laukkuuni sujahtavaa kännykkää, jatkoi muistiinpanojen tekemistä. Vihko oli tavallinen sininen pieniruutuinen vihko.

Tunnin loputtua kävelimme opiskelijoiden virrassa luokasta käytävälle, siitä laskeuduimme portaita kohti ulko-ovea. Tiesin että hän oli heti takanani, mutta en uskaltanut kääntää päätäni.

Miksi olin mennyt perumaan Juhanan tulon luokseni? Ilman mitään selityksiä.

Koska

Valentin työnsi oven edestäni auki ja päästi minut kadulle, siirtyi sitten syrjään meitä seuraavan ihmismassan tieltä ja seisahdutti. Seisahduin hänen eteensä.

– On ehkä parasta että puhumme englantia, hän sanoi sujuvasti.

– Niin.

Meidän täytyi siis löytää kieli jolla puhuisimme.

– Haluatko lähteä kahville? Vai onko sinulla jotakin?

Näin epävarmuuden pilkahduksen hänen katseessaan.

– Ei minulla ole mitään. Lähdän mielelläni.

– Sinä varmasti tunnet kaupungin kahvilat paremmin kuin minä, hän sanoi.

Menimme sisään kahvilaan ja hän halusi tarjota. Valitsin ikkunapöydän. Jouduimme lähelle toisiamme pienen pyö-

reän pöydän ääreen ja polvemme koskettivat toisiaan. Keskeytimme kahveihimme, olimme noloja ja valmistautumattomia, katselin ikkunasta ulos ja seurasin ihmisiä kuin olisin aikeissa lähteä varjostamaan heitä.

– Vilkaisin kelloa kahvilan seinällä. Juuri nyt minun olisi pitänyt olla avaamassa ovi Juhanalle hänen soitettuaan ovikelloa. Vatsaani vihlaasi.

– Kuinka kauan olet asunut täällä? Nojauduin selkänöjää vasten ja nostin kupin huulilleni. Se oli jo puolityhjä.

Valentin katsoi minua kuin arvioiden.

– Suomessako? Vai –

Nyökkäsin.

– Kohta puolitoista vuotta.

Katsoin häntä kysyvästi.

Hän alkoi siirrellä kuppiaan pöydän pinnalla, otti asetilta pienen paperisen sokeripussin ja repäisi sen auki, vaikka hänkin oli juonut omaa kahviaan jo hyvän matkaa. Hän valutti sokerit kuppiin ja alkoi hämmentää. Katsoin toimitusta kuin kyseessä olisi jonkinlainen kemiallinen urauurtava testi.

– Okei, sanoin.

Hän maistoi sokerista kahviaan. Se oli hyvää, koska hän otti toisen siemauksen, sitten kolmannen ja neljännen.

Ulkona ikkunan takana ihmiset kävelivät ohitsemme. Tuijotin heidän kaikkien perään niin kauan kuin heitä näkyi.

– Olen töissä tietokonefirmassa. Tässä keskustassa.

– Ja opiskelet ruotsia, täydensin.

– Niin. Hän katsoi minua helpottuneena ja puhkesi hymyyn.

– Vaikka et tiedäkään miksi.

– Tiedätkö sinä?

– No se on toinen kotimainen ja olen pitkään halunnut preparta sitä. Tänä keväänä tuli sopiva väli siihen. Päätin aloittaa ihan alkeista, kohautin harteitani.

– Mitä teet työksesi?
– Olen toimistoassistentti. Täällä ei ruotsia tarvitse, mutta olen miettinyt jos muutan Helsinkiin.

– Helsinkiin.

– Niin. Olen vain miettinyt.

Mutta en vakavissani. Olen ollut kiinni Juhana, kykenemätön irrottautumaan, ajattelin. Oliko Juhana nähnyt viestini ja vastannut siihen. Puhelin oli jäänyt äänettömälle ruotsintunnin jälkeen.

Valentin katseli ikkunasta.

– Oletko käynyt siellä? kysyin.

– Helsingissä? Olen monta kertaa. Hän ei katsonut minuun kun sanoi nuo sanat.

– Mikä toi sinut tänne? Lappeenrantaan?

Hän katsahti minuun ja hänen silmänsä välähtivät, sitten hän katsoi taas ulos, nosti kupin suunsa eteen ja siemaisi.

– Työ. Sain hyvän paikan omalta alalta.

– Mistä olet kotoisin? Tarkoitan, mistä kaupungista?

– Pietarista.

– Oh. Rakastan sitä.

Hän käänsi kasvonsa ikkunasta minuun päin ja hymyili.

– Rakastat? Miksi?

– Se on niin kaunis. Ja tavallaan löysin itseni siellä. Eroni jälkeen.

Nyt olin menossa liian nopeasti liian syville vesille. Mutta hän ei kysellyt enempää. Enkä minä häneltä.

Meillä oli molemmilla kupeissamme vielä jotakin siemaittavaa. Siispä teimme niin, jatkoimme siemailua ja olimme molemmat noloja jostakin.

En ollut koskaan ennen tuntenut ketään venäläistä miestä kovin hyvin. Tai oikeammin en ollut tuntenut ketään venäläistä miestä edes mitenkään välttävästikään. Pietarissa

ollessani olin jutellut joidenkin kanssa baarissa, mutta se oli kaikki jäänyt pinnalliseksi. Kaikkein parhaiten olin tutustunut kantabaarini baarimikkoon, joka oli ollut ensimmäinen, joka oli toivottanut minut lämpimästi tervetulleeksi baariin ja jutellut joka kerta kanssani niitä näitä musiikin pauhun yli. Se oli tuntunut minusta huojentavalta, koska olin ollut aina liikkeellä yksin. En missään tapauksessa ollut ollut siinä mielentilassa tai ajatuksessa, että olisin halunnut tutustua-kaan kehenkään mitenkään lähemmin, mutta ystävällinen katse, kädenpuristus ja muutama sana merkitsivät minulle silloin paljon.

Nyt kuitenkin istuin kahvilla pienessä pöydässä venäläisen miehen kanssa. Kaikki oli erilaista kuin Pietarissa, koska olimme pienessä kotikaupungissani, olimme kumpikin juuri aloittaneet ruotsin opinnot kansalaisopistossa, syystä jota emme kumpikaan tarkasti tienneet. Joimme kahvia ja kohta lähtisimme kumpikin koteihimme, koska kupit olivat tyhjenneet.

Missä asut? oli jo kieleni päällä. Sen olisi voinut kysyä keneltä tahansa uudelta tuttavuudelta, naistuttavuudelta, mutta ei ehkä mieheltä. Minun tuli kuuma kun tajusin miten lähellä oli ollut että kysyin sen mitään ajattelematta. Voi hyvä luoja.

Katsoimme toisiamme pöydän yli. Pidimme kumpikin kuppiemme korvasta kiinni.

– Minun pitää, aloitin, ja nostin käsilaukkuni viereiseltä tuolilta syliini.

– Niin, on mentävä, Valentin sanoi.

Minne? olisin halunnut kysyä. Halusin tietää minne hän menisi, kenen luokse, mitä tekemään. – Aiotko tehdä kotitehtävät? kysyin typerästi. Katsoimme kumpikin hänen ikkunalaudalla lepävää salkkuaan.

– No toki, hän naurahti. – Etkö sinä sitten aio?

– Aion tietenkin.

Nousimme kumpikin seisomaan. Minun olisi pitänyt käydä vessassa, mutta en saanut sanottua sitä. Ehkä kestäisin kotiin asti.

Luovimme peräkanaa pöytien välistä ovelle ja astuimme kadulle.

Hän ojensi minulle kätensä.

– Kiitos. Oli mukava tutustua.

– Niin oli. Kiitos kahvista. Nähdään varmaan ensi keski-
viikkona.

– Tietenkin.

Seisoimme siinä kylmästä hytisten.

Käännyin lähteäkseni.

– Odotan sitä. Pidän sinulle paikkaa. Jos tulen ennen
sinua, hän sanoi.

Hymyilin.

– Kiitos. Teen samoin.

Heilautin kättäni, kävelin kadun reunaan ja jäin odotta-
maan että pääsisin ylittämään sen. Vilkaisin taakseni. Hän
seisoi yhä paikoillaan, kaivoi salkkuaan kuin olisi etsinyt jota-
kin. Hän näytti liikuttavalta, jokin hänessä.

Ylitin suojatien ja lähdin kävelemään kohti kotia. Minun
olisi pitänyt käydä kaupassa kahvilan vieressä, mutta en ollut
tehnyt sitä. Katsoin taas taakseni. Hän seisoi yhä paikallaan,
kädessään jokin kirja, ruotsinkirja se ei ollut, se oli kirkas-
värinen, tämä ei. En voinut kääntyä takaisin ja mennä kaup-
paan, mitä hän siitä ajattelisi, luulisi että tuppaudun hänen
seuraansa.

Käännyin kulmasta.

NOUSIN RAPUT toiseen kerrokseen, kaivoin avaimen laukustani ja astuin eteiseen. Sytytin lipaston päällä olevan lampun ja kävelin keittiöön. Laskin vettä keittimeen ja napsautin sen päälle. Kännykkä piippasi kassissa eteisessä. Kaadoin kuuman veden kuppiin, menin ikkunaan ja istahdin ikkunalaudalle. Olin ihastunut leveisiin vanhanaikaisiin ikkunalautoihin heti kun olin käynyt katsomassa asuntoa. On tietenkin tyhmää tehdä ostopäätös ikkunalautojen takia, mutta ne olivat saaneet sydämeni sykähtämään. Minulle oli tullut tunne, että tämä oli kotini.

Olin käynyt katsomassa useita asuntoja, mutta kaikissa muissa minulle oli tullut ahdistunut olo. Olin ensin luullut että se johtui hiljattaisesta erostani ja etten pystyisi ostamaan asuntoa lainkaan, vaan päättäisinkin palata Markuksen luo. Välittäjät tyrkyttivät minulle käyntikorttejaan ja pyysivät puhelinnumeroani.

– Ei, katselen vielä, mutisin kun peräännyin siniset muovitossut jalassani kohti ovea.

– Mikä sinun tilanteesi on?

Kerroin sen kaikille kiinteistönvälittäjälle. Ainakin viidelle eri. Aloin yhtäkkiä puhua tyhjien asuntojen kaikuissa eteisissä samalla kun riisuin muovipusseja jaloistani.

– Olen... eronnut. Etsin kotia yksin. Yksiö riittää, mutta kaksiokin käy jos se ei ole liian kallis. Mieheni... ex-mieheni

jää asumaan asuntoomme ainakin toistaiseksi. Hän ostaa minut ulos.

Ostaa ulos. Pidin tuosta ilmaisusta jonka olin oppinut ihmisiltä jotka olivat ostaneet tai joutuneet ostamaan jonkun ulos ja sanoneet sen jossakin puolihuolimattomassa lauseessa.

Vedin jalat koukkuun ja nojasin selkäni ikkunasyvennyksen kiviseinään. Se oli tutulla tavalla viileä. Tyyny jota käytin selkäni takana oli lattialla, mutta en viitsinyt laskeutua poimaan sitä.

Katselin kadulle. Alapuolella Valtakatu, mutta se oli hiljainen tammikuun puolivälin arki-iltana. Vaatekaupat olivat menneet kiinni.

En saanut Valentinia mielestäni.

Join teeni pienin siemauksin ja minulle tuli lämmin.

Laskeuduin alas lattialle, laitoin tavarani eteisessä paikalleen ja otin kännykän laukusta. Menin sen kanssa olohuoneen sohvalle, vedin jalat alleni ja tyynyn syliini ja avasin.

Minulle oli tullut kolme Messengerviestiä ja kaksi puhehua. Tiesin että ne olivat Juhanalta.

Ensimmäinen viesti: *Miksi en voi?*

Toinen viesti: *Mikset vastaa mitään?*

Kolmas viesti: *Onko jotain sattunut? Et ole edes nähnyt viestejäni?*

Sattunut. Mitään ei ollut sattunut.

Kirjoitin. *Mitään ei ole sattunut, anteeksi etten vastannut.*

Olin ruotsintunnilla.

Pisteet alkoivat tanssia viestini alla. Juhana kirjoitti.

Niin olit, tiesin sen. Minun piti tulla sen jälkeen?

Meni myöhempään.

Tulenko nyt?

Ei enää tänään. Nukkumaan kohta.

Suljin näytön ja laitoin puhelimen äänettömälle.

Se miten tyly olin Juhanalle sai minut kananlihalle.

Menin suihkuun. Annoin veden kohista paineella päälleni, kiinteä vesimaksu oli mahtava juttu. Minun pitäisi tietenkin piitata veden juoksuttamisesta siitä huolimatta, mutta tänään en jaksanut. Tarvitsin pitkän kuuman suihkun, oli yhtäkkiä tullut niin kylmä. Ajattelin Valentinin popliinitakkia. Miten hän tarkeni siinä.

Ehkä kuulin ovikellon äänen kohinan läpi, mutta pääni oli täynnä vaahtoa, sitä valui pitkin niskaani ja kasvojani.

Kun astuin ulos suihkusta ja kiedoin pyyhkeen ensin hius-teni ja sitten vartalon ympärille, kuulin sen selvästi.

Jehovat, ajattelin automaattisesti. Kiersivätkö he vielä tähän aikaan illasta? En halunnut kohdata jehovia sen paremmin pyyhkeeseen kiedottuna kuin missään muussakaan asussa. Oli epämukavaa ja kiusallista sulkea ovi toisten nenän edestä ja nähdä heidän alati kärsivälliset ja ystävälliset ilmeensä jotka eivät muuttuneet vaikka naamalle painettiin rätti kerta toisensa jälkeen.

Siitä oli jo aikaa kun he olivat käyneet edellisen kerran.

Talossamme ei ollut ovisummeria, vaan rappukäytävään pääsi suoraan. Asiasta oli keskusteltu yhtiökokouksessa, mutta ainakaan vielä summereista ei ollut tehty mitään päätöstä.

Mikään ei voisi olla epämiellyttävämpää juuri nyt. Tai ylipäätään, milloin tahansa. Kaksi Jehovan todistajaa oven takana *Vartiotorni* ja *Herätkää!* eteen ojennettuina, kasvot ystävällisinä ja valppaina, samanlaisina kuin lehtensä kanssa olevilla... ihmisillä.

Tiedätkö mitä Raamattu todella opettaa? he kysyivät. Haluatko kuulla? Oletko kysynyt sitä koskaan itseltäsi? Saammeko kertoa sinulle suuresta rakkaudesta?

Ei kiitos, sanoin, matalalla soinnittomalla äänellä, joka oli

varattu vain Jehovan todistajille. Se oli automaattinen ääni, joka minulla oli ollut sisäänrakennettuna, koska osasin käyttää sitä heti kun he ensimmäistä kertaa tulivat ovelleeni vuosia sitten. Olin asunut silloin Markuksen kanssa rivitalossa ja kun olin vetänyt oven kiinni heidän nenänsä edestä tavalla jolla en ollut tehnyt sitä kenenkään muun ihmisen edessä, olin ollut niin kiusaantunut, että pystyin tuskin hengittämään.

Olin painanut sisäoven kiinni heidän jäljestään ja hengittänyt syvään.

Voi hyvä Jumala, olin puuskahtanut.

Ajattelin heidän kasvojaan ja silmiään heidän seisoessaan ylimmällä ulkorapulla, he olivat kaksi naista, kummallakin hame yli polven, ruudullinen villakangashame ehkä, jokin vaatimaton takki, ja kaikki muu, vaatimatonta, ja vielä, järkevät kengät.

Mutta he pysyivät pystyssä torjuntani edessä, heidän katseensa ja hymynsä eivät värähtäneet. He olivat luonnottoman tyyniä ja järkähtämättömiä, he hymyilivät jopa enemmän kun torjuin heidät.

Mutta saammeko antaa sinulle luettavaa? he olivat kysyneet ja heidän äänensä oli korkea, ei vähääkään lannistettu tai nöyryytetty. Ja luettavaa olin ottanut, koska halusin olla sen verran suopea ja samalla saada heidät nopeasti lähtemään.

Sitten he olivat lähteneet taakseen katsomatta. Eikä heidän olemuksessaan tai tavassaan astua raput alas ollut mitään anteeksipyytävää.

Muistan että menin heti ikkunaan painettuani oven kiinni. Halusin katsoa noita kummajaisia salaa, tarkkailla heitä, nähdä, nousivatko nuo avaruusoliot heti pihallamme avaruuskapseliin ja lensivät pois galaksiin jossa heidän Jehovansa odotti heitä.

Mutta he olivat vain kävelleet pihatietä pois päin, rinta rintaan. Mietin, keitä he oikein olivat. Mikä sai heidät tekemään tätä, kiertämään ovelta ovelle vaikka saivat useimmiten oven läimäyksen kasvoilleen.

Jokin muu... rotu, olin päätellyt, kun katselin heidän loittonevia hahmojaan. Olivatko ihmisiääkään. Sitten olin luonut heihin vielä viimeisen silmäyksen, kääntänyt selkäni ja mennyt heittämään *Vartiotornin* keittiön paperinkeräyslaatikkoon.

Seisoin paikoillani katsomassa pyyheturbaanipäistä itseäni peilistä. Ovikello soi uudelleen. Avasin kylpyhuoneen oven niin hiljaa kuin pystyin ja astuin eteiseen. Tuijotin ovea, ja huomasin jättäneeni välioven auki. Olin juuri oikeissa peräännyttyä olohuoneeseen kun postiluukku avattiin.

– Amanda.

Hätkähdin.

– Näen jalkasi Amanda. Avaa ovi.

Kiristin pyyhkeen solmua rintojeni yläpuolella.

Avasin oven.

Juhana seisoi käytävässä roikottaen käsiään sivuilla. Hän katsoi minua sanomatta sanaakaan, astui sitten pyytämättä sisälle ohitseni. Vedin oven kiinni.

– Miksi tulet tällä tavalla? kysyin.

– Mikset avannut ovea? Hän meni ohitseni olohuoneen ovelle, sitten makuuhuoneen, keittiön ja lopuksi kylpyhuoneen.

Rintaani ahdisti. Joku jonka olet luullut tuntevan sinut ei tunnekaan sinua.

– Olin suihkussa. Tiukensin taas pyyhkeen solmua.

Hän katsoi solmua, hänen silmissään oli niin paljas kysymys, että menin mykäksi ja liikkumattomaksi, en tiennyt

mihin huoneeseen minun olisi pitänyt seuraavaksi kääntyä.

Pysyin paikoillani ja annoin hänen vetää minut kiinni itseensä. Hän laski kätensä lanteilleni, solmu ei pitänyt ja pyyhe valahti lattialle. Hänen vaatteensa tuntuivat kylmiltä ihoani vasten.

Hän suuteli minua, vastasin siihen ahnaasti kuin janossa ja nälässä, hänen kylmät kätensä saivat minut vapisemaan.

Vedin takin hänen päältään ja pääsin koskettamaan hänen selkäänsä paidan alta.

Hän lähti luotani vasta yhdentoista jälkeen. En nousut ovelle saattamaan häntä, teeskentelin nukkuvaa, mutta vastasin hänen lähtösuukkoonsa. Hän veti peiton leukaani asti, käveli eteiseen ja sitten kuulin miten hän painoi oven kiinni takanaan.

Makasin valveilla ryppyisissä lakanoissa ylimääräinen tyynty käsieni halauksessa. Juhana oli se joka oli tullut pyytämättä. Miten voi olla avaamatta ovea jos joku soittaa ovikelloa, jos hän näkee postiluukusta paljaat jalkasi eteisen matolla? Miten voi sanoa ei kun paljaat rintasi ovat painautuneet miehen kovaa rintakehää vasten?

Ja olinhan saanut hänet sisääni, hän oli kaivanut minusta pisteen joka laajeni täydeksi, kukkuroilleen, repeämispisteeseen, ja sitten se oli revennyt ja täyttänyt minut sisältä ja ulkoa, päästä varpaisiin.

Hän ei ollut käynyt suihkussa ennen lähtöään. Hän teki usein niin, puki päälleen suoraan ja lähti kotiinsa. Hän oli todella peloton.

Makasin tulvan jäljissä ja etsin hyvää asentoa.

Painoin silmät kevyesti ja pakottamatta kiinni.

3

KÄVIN JOKA päivä töiden jälkeen keskustan ruokakaupassa sen kahvilan vieressä jossa olimme Valentinin kanssa istuneet. Minulta puuttui joka ilta jotakin. Jokin pieni asia, kuten sitruunat, tomaatit, suodatinpussit, talouspaperi, viikunat.

Joka kerta kävelin myös kahvilan läpi ja katsoin pöytää jossa olimme istuneet. Siinä istui aina joku, täysin vieraita ihmisiä joita silmäni ja mieleni hylkivät.

Kahvilasta astuin kadulle ja hidastin kohdassa jossa olimme eronneet ja johon hän oli jäänyt tutkimaan salkkunsa sisältöä. Maanantaina kävelin pöytäme luokse ja laskin ruokakassin tuolille. Hain kahvin ja istuuduin pöytään samalle paikalle jossa olin viimeksi istunut, vaikka hetken harkitsin, että istuisin Valentinin paikalle. Join kahvin hitaasti ja katselin ikkunasta ulos Raatihuoneen puistoon. Aina kun kahvilan ovi kävi, nostin katseeni kuin eteisen matolla lepäävä koira.

Olin käynyt Juhanan luona kaksi kertaa viikon aikana.

– Miksi et jää yöksi? hän oli kysynyt kun olin etsinyt vaatteitani heidän makuuhuoneensa lattialta haluamatta sytyttää valoa. – Nyt kun Ulpu on matkoilla voisit hyvin olla.

– Töissä on rankkaa. Haluan nukkua kunnolla ja herätä aikaisin.

– No kai se joskus helpottaa, hän sanoi ja asetti käden selälleni.

– Niin. Sain aivan määrättömän määrän lisäaikaa. Joskus.

Keskiviikkona en käynyt kaupassa. Minulta ei puuttunut mitään.

Istuin töiden jälkeen keittiön ikkunalaudalle kahvikupin kanssa, asetin tyynyn selkäni taakse ja selasin ruotsinkirjaa.

Laskeuduin alas ja päätin vaihtaa puseron.

Tuijotin vaatekaappini tangossa roikkuvia puseroita kauan. Ajattelin Valentinin päällä edellisellä kerralla ollutta harmaata sileää kauluspaitaa.

Lähdin kotoa puoli kuusi, koska kello kulki eteenpäin käsittämättömän hitaasti. Minun oli tarkistettava kännykästä kaksi kertaa, oliko keittiön kello alkanut jätättää.

Kotoani oli vain viiden minuutin matka opiston toimipisteelle. Kävelin raput alas niin hitaasti kuin kykenin, kadulla seisahduin näyteikkunan eteen, ja jokaisen muunkin ikkunan matkan varrella. Käännyin kulmasta ja kadun päässä oli toimipiste.

Nousin rappuset yläkertaan, edellinen kurssi oli juuri lopunut, vastaan tuli vahti ihmisten virta. Nielin pienen ärtymyksen, minua jännitti.

Luokan ovi oli auki. Opettaja avasi ikkunaa selin minuun. Luokka oli tyhjä, mutta sen keskellä istui Valentin.

Hän oli kumartuneena vihkonsa ja kirjansa puoleen ja kirjoitti jotakin. Kuinka hän oli siihen jo ehtinyt, oli kuin hän olisi istunut siinä tunteja. Hän näytti jälleen liikuttavalta. Aloin hymyillä. Kun olisi kuullut hymyni, hän nosti katseensa ja katsoi minua ensin kuin ei ymmärtäisi näkemäänsä, sitten hänkin alkoi hymyillä.

– Moi, hän sanoi samalla itsetietoisuudella kuin ihminen sanoo vieraskielisen tervehdyksen ensimmäisiä kertoja mutta sanottuaan sen kuitenkin jo niin monta kertaa että on aivan varma siitä.

– Moi, sanoin ja kiiruhdin istumaan hänen viereensä.

– Hej, opettaja Maire Tynkkynen laulahti. – Jag skall ha litet kaffe.

– Hej.

Riisuin takkini huolellisesti ja hitaasti ja vedin tavarani laukusta pöydälle.

– Olisipa kahvia, Valentin kuiskasi vaihtaen englantiin.

– Niin, vastasin minäkin kuiskaten, vaikka olimme kahden. Olin juonut suuren mukillisen ennen kotoa lähtöä.

Mennäänkö tämän jälkeen? kysyin mielessäni ja aloin selata kirjaa.

– Mennäänkö tämän jälkeen? Valentin kysyi.

– Mennään.

Keskityimme seuraamaan muiden opiskelijoiden saapumista luokkaan kuin olisimme jonkinlaisia tarkastajia.

Kun seisoiimme tunnin jälkeen kadulla ja hän kysyi menisimmekö samaan kahvilaan kuin viimeksi, mietin hetken että ehdottaisin jotakin muuta paikkaa, mutta sitten ajattelin miten olin kävellyt joka päivä kahvilan poikki ostoskassia roikottaen. Kassissa oli ollut kolme sitruunaa vaikka tarvitsin vain yhden ja ne pilaantuvat nopeasti ainakin huoneenlämmössä, niihin saattaa yhtäkkiä tulla hometta niin että sitä on suuri läiskä hedelmän pinnalla, tai mangoja jotka olivat niin hankalia kuoria ja paloitella siististi, että ne jäivät usein syömättä. Ajattelin miten maanantaina olin istunut pöydäsämme ja katsellut Raatihuonetta.

– Mennään, sanoin.

Pöytä oli vapaa.

– Mene varaamaan se, Valentin sanoi. – Minä tuon kahvit.

Olin kevyt kuin ilmapallo kun leijuin pöytään. Minun piti kahlita jalat tuolin jalkojen ympärille että pysyisin paikoillani. Katselin miten hän seiso i tiskillä selin minuun. Hänen

popliinitakkinsa vyö roikkui takana. Hän tarkeni siinä aina vain.

Hän laski kupin eteeni ja siemaisin siitä heti.

– Olet kova tekemään töitä, sanoin.

– Töitä? hän katsahti minuun säikähtäneenä.

– Niin. Tarkoitan, opiskelemaan. Ja varmaan olet kova tekemään töitäkin, naurahdin hermostuneesti.

Hän hämmenteli kahviaan ja katseli ulos.

– Olen kyllä, hän sanoi hitaasti, käänsi sitten katseensa minuun ja silmäili minua arvioiden. Hän avasi suunsa, mutta ei sitten sanonutkaan muuta. Hän joi kahviaan, se poltti hänen kieltään ja hän laski kupin niin nopeasti takaisin pöydälle että siitä läikkyi.

– Voi ei. Tempaisin lautasliinan ja painoin sen läikän päälle. – Poltitko itsesi?

– No vähän. Ei se haittaa.

Olin vähällä sipaista hänen kättään.

– Asutko tässä lähellä?

Hän kysyi nyt tuon saman kysymyksen jota en viikko sitten ollut uskaltanut kysyä.

Nyökkäsin.

– Ihan lähellä. Entä sinä?

– Sammonlahdessa. Hän äänsi sanan hassusti ja vilkaisi kelloaan. – Pitää varmaan mennä kohta bussiin.

– Bussillako kuljet? kysyin typerästi.

– Niin.

Kuinka olin näin vähäpuheinen? Miksi ihmeessä olimme tulleet kahville jo toistamiseen vaikka olimme molemmat lähes mykkiä?

– No mutta sinnehän kulkee busseja tiheästi, eikö niin?

– Kyllä joo. Viidentoista minuutin välein. Vaikka eihän se niin tiheää ole.

- Niin ei jos ajattelee vaikka... Pietaria.
- Alkaisimmeko nyt puhua Pietarista. Voisin kertoa miten rakastuin siihen ja mitkä olivat lempipaikkojani.
- Siellä kuljen... kuljin aina metrolla.
- Käytkö siellä usein?
- Hänen silmänsä välähtävät.
- Njet, hän pudisti päätään.
- Miksi et?

Kummallista miten ajatukset lähtevät laukkaamaan aivan outoja, järjettömiä polkuja. Kuin elokuva jossa itse oli pääosassa alkaisi ykskaks pyöriä päässä. Minun päässäni alkoi pyöriä Pietariin sijoittuva, käsittääkseni romanttinen filmi, jossa ensin istuin Valentinin kanssa Allegrossa, sitten menimme metrolla Nevski Prospektille. Metron uloskäynnistä astuimme ohi vyöryvään ihmismassaan, hän otti minua kädestä ja jättäydyimme virtaan. Vedin keuhkot täyteen ja nautin vapauden tunteesta, jonka vain suurkaupungin ihmisjoukossa kävely saattoi antaa. Pietarin ihmisjoukossa. Rakastin kävellä siinä yksin.

Kun olin mennyt kaupunkiin ensimmäistä kertaa ja astunut Nevskille, oli ollut tulipalopakkasilta tammikuussa. En ollut tiennyt kumpaan suuntaan lähteä, sitten olin vain tempautunut mukaan, ehkä vasemmalle. Sileä katukäytävä oli ollut paksun sohjon peitossa ja liukas. Katselin pitkiin turkkeihin ja pitkävirtisiin saappaisiin pukeutuneita naisia, he kävelivät käsikynkkää toistensa tai miestensä kanssa. Minulle oli tullut vierauden ja yksinäisyyden tuntu. Venäjän kieli koski korviini, olin näkymätön. Seuraavana päivänä lähdin kävelemään katua ja löysin saman tahdin muiden kanssa aivan itsestään.

Filmissä puristimme toistemme käsiä, jotkut ihmiset sinkoilivat arvaamattomasti etsien nopeita kujia ihmisten seassa.

Haluan pakottaa sen pois hänestä, taikoa kuin sadussa.

Amanda näkee miehen heti, ja sydän jättää lyönnin väliin. Siisti puku, viehättävä käytös, salkku aina mukana. Amanda ei välittäisi tietää miehestä mitään, riittää olla rakastunut, häkellyttävästi, käsittämättömästi, sokeasti kuin teini. Mutta Valentin kertoo paenneensa Venäjältä, ja kun Amanda kuulee syyn, häntä alkaa paleltaa: mies on Jehovan todistaja.

Kumpi on vahvempaa, usko vai rakkaus?

**Annamari Marttisen pakahduttava romaani
ei jätä kylmäksi ketään.**

PÄÄLLYS: MARKKO TAINA

PÄÄLLYKSEN KUVA: CAVAN IMAGES / GETTY IMAGES